

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานายท้ายเรือกลลำน้ำโดยसार

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานายท้ายเรือกลลำน้ำโดยसार โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานายท้ายเรือกลลำน้ำโดยसार หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานเดินเรือ ควบคุมเรือ ควบคุมเครื่องจักร ดูแลความปลอดภัย และการให้บริการเรือกลลำน้ำโดยसार

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขานายท้ายเรือกลลำน้ำโดยसार แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

๒.๑ ระดับ ๑ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ควบคุมเรือกลลำน้ำ ขนาดไม่เกิน ๖๐ ตันกรอสส์ ทำหน้าที่เดินเรือและควบคุมเรือ ควบคุมเครื่องจักร ดูแลความปลอดภัย และการให้บริการ มีอำนาจตัดสินใจสั่งการในการแก้ปัญหาในขณะปฏิบัติหน้าที่

๒.๒ ระดับ ๒ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ควบคุมเรือกลลำน้ำ ขนาดเกิน ๖๐ ตันกรอสส์ขึ้นไป ทำหน้าที่เดินเรือและควบคุมเรือ ควบคุมเครื่องจักร ดูแลความปลอดภัย และการให้บริการ มีอำนาจตัดสินใจ สั่งการในการแก้ปัญหาขณะปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการมาตรฐานฝีมือที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพภาคบริการ สาขานายท้ายเรือกลลำน้ำโดยसार ให้เป็น ดังนี้

๓.๑ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑.๑ ความรู้ ความเข้าใจ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การเดินเรือและควบคุมเรือ

(๑.๑) กฎการเดินเรือ กระแสน้ำ กระแสลม

(๑.๒) ความรู้ตามกฎ กติกา มารยาทในการเดินเรือ

(๑.๓) ความรู้ในการเปรียบเทียบสีของน้ำภายในกับ

ภายนอกของเรือ

(๑.๔) แบบตรวจ วิธีการตรวจ วิธีการใช้เครื่องมือพื้นฐาน

- (๑.๕) ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ
- (๑.๖) สภาพความพร้อมของเรือ (การรั่วไหลของน้ำ สภาพภายนอก และภายในโดยรอบ อุปกรณ์ภายในเรือ ได้แก่ แก้ว ฝ้าใบ บ่วงชูชีพ แผ่นชูชีพ เสื้อชูชีพ ถังดับเพลิง)
- (๑.๗) วิธีการบังคับเรือ ได้แก่ วิธีการนำเรือเข้าเทียบท่า วิธีการนำเรือออกจากท่า วิธีการถือท้ายระหว่างทาง วิธีการนำเรือเข้าจอดพัก
- (๑.๘) สภาพภาพที่มีผลต่อการเดินเรือ ได้แก่ เสียง แสงสว่าง ความร้อน การสั่นสะเทือน
- (๑.๙) ทักษะวิสัยในการเดินเรือ ได้แก่ หมอก ฝนฟ้าคะนอง คลื่นลม
- (๒) เครื่องยนต์เรือ
- (๒.๑) ขั้นตอนและวิธีการตรวจความพร้อมของเครื่องยนต์
- (๒.๒) ระบบบังคับเลี้ยว หรือระบบคอนโทรล (ควบคุม)
- (๒.๓) ระบบส่งกำลัง
- (๓) ความปลอดภัย
- (๓.๑) การป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินเรือ ได้แก่ การชะลอความเร็ว เมื่อผ่านจุดอันตราย หรือเขตควบคุม
- (๓.๒) การช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบเหตุ ได้แก่ คนตกน้ำ หรืออุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ของเรือ
- (๓.๓) การปฏิบัติเมื่อเรือชนกัน และการปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุอื่น ๆ
- (๓.๔) การดับเพลิง ได้แก่ ชนิดของเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิง สารดับเพลิง ขั้นตอนการใช้ถังดับเพลิง
- (๔) การให้บริการ
- (๔.๑) หลักการบริการที่ดี บริการข้อมูลการโดยสารเรือ
- (๔.๒) กริยา มารยาททวงจํา ท่าทาง ที่สุภาพเรียบร้อย
- (๔.๓) การรักษาสิ่งแวดลอม ได้แก่ ขยะมูลฝอย น้ำมัน สารเคมี ไอเสีย
- (๔.๔) การทำความสะอาดภายนอกและภายในเรือ
- ๓.๑.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน
- ดังต่อไปนี้
- (๑) การเดินเรือและการควบคุมเรือ

(๑.๑) ตรวจสอบความพร้อมของร่างกายและจิตใจ การแต่งกายตามแบบฟอร์มที่กำหนด และตำแหน่งและท่าทางการถือท้ายเรือ

(๑.๒) ตรวจสอบความพร้อมของเรือ (ตรวจการรั่วไหลของน้ำ ตรวจสอบสภาพภายนอกและภายในโดยรอบเรือ ตรวจสอบอุปกรณ์ภายในเรือ ได้แก่ แก้ว อี ผ้าใบ เครื่องชูชีพ ถังดับเพลิง)

(๑.๓) การบังคับเรือ ได้แก่ การนำเรือเข้าเทียบท่า การนำเรือออกจากท่า การถือท้ายระหว่างทาง การนำเรือเข้าจอดเมื่อเสร็จภารกิจ)

(๒) การควบคุมเครื่องจักร

(๒.๑) ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องยนต์ (กรองอากาศ ท่อดูดอากาศ สภาพแบตเตอรี่ ขั้วต่อสายไฟ ระดับน้ำระบายความร้อน ฝาหม้อน้ำ ระดับน้ำมันเชื้อเพลิง ท่อทางน้ำมันเชื้อเพลิงกรองน้ำมันเชื้อเพลิง (กรองดักน้ำ) ระดับน้ำมันเครื่อง ระบบระบายความร้อน รอยรั่วรอบเครื่องยนต์ แผงหน้าปัด และสายพาน)

(๒.๒) ตรวจสอบระบบบังคับเลี้ยว หรือระบบคอนโทรล (อุปกรณ์ส่งกำลัง ไฮดรอลิก โซ่ สายคอนโทรล หางเสือ และพังงา)

(๒.๓) ตรวจสอบระบบส่งกำลัง ได้แก่ การสตาร์ทเครื่องยนต์ เพลลา ใบจักร และระบบเกียร์

(๒.๔) ตรวจสอบเครื่องยนต์ขณะติดเครื่อง (ระบบเครื่องยนต์ แผงควบคุม ระบบส่งกำลัง อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า)

(๓) ความปลอดภัย

(๓.๑) ป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินเรือ ชะลอความเร็ว เมื่อผ่านจุดอันตราย หรือเขตควบคุม

(๓.๒) ช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบเหตุ คนตกน้ำ หรืออุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ของเรือ

(๓.๓) ดับเพลิง โดยใช้สารดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิง ถูกต้องตามขั้นตอนของการใช้ถังดับเพลิงตามชนิดของเพลิง

(๓.๔) ปฏิบัติตามขั้นตอน เมื่อเกิดอุบัติเหตุเรือชน และอุบัติเหตุอื่น ๆ

(๔) การบริการ

(๔.๑) บริการข้อมูลการโดยสารเรือด้วยหลักการบริการที่ดี

(๔.๒) บริการด้วยกริยา มารยาท วาจา ท่าทาง ที่สุภาพเรียบร้อย

(๔.๓) ทำความสะอาดภายนอกและภายในเรือ

๓.๑.๓ ทักษะ ทักษะประกอบด้วยการปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การรักษาวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต ตระหนักในเรื่องความปลอดภัย รักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๓.๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๒ ได้แก่

๓.๒.๑ ความรู้ ความเข้าใจ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การเดินเรือและการควบคุมเรือ

(๑.๑) กฎการเดินเรือ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑.๒) แผนที่ เข็มทิศ ระบบชาวเดอร์

(๑.๓) ระบบควบคุมอัตโนมัติ

(๑.๔) การใช้วิทยุสื่อสาร

(๑.๕) การบันทึกสมุดปูมเรือ

(๑.๖) การสั่งการ อำนวยการ ระหว่างการเดินเรือ

(๑.๗) ระบบไฟฟ้ากำลัง ผังไฟฟ้าภายในเรือ

(๑.๘) ความรู้ตามกฎหมาย กติกามารยาทในการเดินเรือ

(๑.๙) แบบตรวจ วิธีการตรวจ วิธีการใช้เครื่องมือพื้นฐาน

(๑.๑๐) ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ

(๑.๑๑) วิธีการบังคับเรือ ได้แก่ การนำเรือเข้าเทียบท่า

การนำเรือออกจากท่า เรือเดิน การนำเรือเข้าจอดหลังเสร็จภารกิจ

(๑.๑๒) ภายนอกที่มีผลต่อการเดินเรือ ได้แก่ เสียง

แสงสว่าง ความร้อน การสั่นสะเทือน

(๑.๑๓) ทักษะวิสัยในการเดินเรือ ได้แก่ หมอก ฝนฟ้าคะนอง

คลื่นลม

(๒) แผงควบคุมเครื่องยนต์

(๒.๑) วิธีการควบคุม

(๒.๒) การอ่านสัญลักษณ์

(๒.๓) เกจวัดบนแผงควบคุมเครื่องยนต์

(๓) ความปลอดภัย

(๓.๑) การป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินเรือ การชะลอความเร็ว

เมื่อผ่านจุดอันตราย หรือเขตควบคุม

(๓.๒) การช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบเหตุ

ได้แก่ คนตกน้ำ หรืออุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ของเรือ

ชนิดของเพลิง ชั้นตอนการใช้ถึงดับเพลิง	(๓.๓) การดับเพลิง สารดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิง
เมื่อเกิดอุบัติเหตุอื่น ๆ	(๓.๔) ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเรือชนกัน และขั้นตอนปฏิบัติ
ห้วงชูชีพ พร้อมเชือก แผ่นลอยน้ำ	(๓.๕) การหยุดให้เรือลากจูงผ่านสะพานก่อน (๓.๖) อุปกรณ์ภายในเรือ ได้แก่ ถึงดับเพลิง เสื้อชูชีพ
การอพยพหนีไฟ	(๓.๗) การสาธิต ชี้แจง การใช้อุปกรณ์ความปลอดภัย
	(๓.๘) สถานพยาบาลและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น (๔) การให้บริการ (๔.๑) หลักการบริการที่ดี บริการข้อมูลการโดยสารเรือ (๔.๒) อำนาจการให้เกิดความสะดวกรู้โดยผู้โดยสารขณะลงเรือ (๔.๓) กิริยามารยาท วาจา ท่าทาง ที่สุภาพเรียบร้อย (๕) การรักษาและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
ดังต่อไปนี้	๓.๒.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน
การแต่งกายตามแบบฟอร์มที่กำหนด และตำแหน่งและท่าทางการควบคุมเรือ	(๑) การเดินเรือและการควบคุมเรือ (๑.๑) ตรวจสอบสภาพความพร้อมของร่างกายและจิตใจ
นำเรือเข้าจอดหลังเสร็จภารกิจ	(๑.๒) ตรวจสอบสภาพความพร้อมของเรือ ได้แก่ ตรวจสอบสภาพภายนอก และภายในโดยรอบ ตรวจสอบอุปกรณ์ภายในเรือ
สิ่งกีดขวางใต้น้ำ	(๑.๓) นำเรือเข้าเทียบท่า นำเรือออกจากท่า เรือเดิน (๑.๔) ผูกยึดเรืออย่างถูกต้องขณะจอด (๑.๕) อ่านแผนที่ เข็มทิศ ระบบชาวเดอร์ความลึกของน้ำ
	(๑.๖) ใช้ระบบควบคุมอัตโนมัติ (๑.๗) ใช้วิทยุสื่อสาร (๑.๘) บันทึกสมุดปูมเรือ (๑.๙) สั่งการ อำนาจการ ระหว่างการเดินเรือ (๑.๑๐) ควบคุมไฟฟ้าแสงสว่าง ผังไฟฟ้าภายในเรือ

- (๒) การควบคุมเครื่องจักร
- (๒.๑) ตรวจสอบกลไกความพร้อมในการทำงานของระบบควบคุมการเดินเรือ
- (๒.๒) สั่งการแก้ไขข้อบกพร่องของระบบกลไก
- (๓) ความปลอดภัย
- (๓.๑) ป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินเรือ ชะลอความเร็วเมื่อผ่านจุดอันตราย หรือเขตควบคุม
- (๓.๒) ช่วยเหลือและปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบเหตุคนตกน้ำ หรืออุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ของเรือ
- (๓.๓) ดับเพลิง โดยใช้สารดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิงถูกต้องตามขั้นตอนของการใช้ถังดับเพลิงตามชนิดของเพลิง
- (๓.๔) ใช้กล้องวงจรปิดภายในเรือเพื่อควบคุมความปลอดภัย
- (๓.๕) ปฏิบัติตามขั้นตอน เมื่อเกิดอุบัติเหตุเรือชนกัน และอุบัติเหตุอื่น ๆ
- (๔) การให้บริการ
- (๔.๑) บริการข้อมูลการโดยสารเรือด้วยหลักการบริการที่ดี
- (๔.๒) อำนวยการให้เกิดความสะดวกแก่ผู้โดยสารขณะลงเรือ
- (๔.๓) ใช้กริยามารยาท วาจา ท่าทาง ที่สุภาพเรียบร้อย
- (๔.๔) อำนวยการ และตรวจการทำความสะอาดทั้งภายนอกและภายในเรือ

๓.๒.๓ ทักษะคติ ประกอบด้วย แนวความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาความรู้วิเคราะห์งาน สามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน และให้คำแนะนำแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

หม่อมหลวงปทุมทริก สมิติ

ปลัดกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน